

ชื่อโครงการ : เส้นทางตลาดผลผลิตสัตว์น้ำประมงพื้นบ้านของหมู่บ้านหัวหิน
 ผู้จัดทำ : น.ส.ธิดารัตน์ เต๊ะชวน น.ส.จุฑารัตน์ หวันสู นายเจตชนินทร์ เอ็งฉ้วน
 ครูที่ปรึกษา : นางกรองใจ ปองอนุสรณ์
 โรงเรียน : ละงูพิทยาคม

บทคัดย่อ

สภาพทั่วไปของหมู่บ้านหัวหิน ประชากรส่วนใหญ่มีสภาพเศรษฐกิจขึ้นอยู่กับภาคการประมง ซึ่งนอกจากจะมีการทำประมงที่ดำเนินการโดยผู้ประกอบการรายใหญ่แล้ว ชาวประมงส่วนใหญ่ในแต่ละพื้นที่เป็นชาวประมงขนาดเล็กรายย่อยจำนวนมากที่ดำรงชีวิตอยู่กับแหล่งทรัพยากรชายฝั่ง ใช้เครื่องมือประมงขนาดเล็กทำการประมงโดยใช้เรือหางยาวทำมาหากินกับทะเลในระยะทางที่สามารถเดินทางไปกลับได้ภายใน 1 วัน ประกอบกับพื้นที่ของหมู่บ้านหมู่ที่ 1 ตำบลละงู อำเภอละงู จังหวัดสตูล มีลักษณะทางภูมิศาสตร์และสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบอาชีพประมงพื้นบ้านขนาดเล็ก เนื่องจากพื้นที่ของหมู่บ้านเป็นชายฝั่งมีระดับน้ำทะเลขึ้น-ลงวันละ 2 ครั้ง กระแสน้ำไหลหมุนเวียนเหมือนเข็มนาฬิกา ในแต่ละเดือนมีน้ำเป็นและน้ำตายโดยมีช่วงน้ำเกิดตั้งแต่ 11 ค่ำ-6 ค่ำ (ทั้งข้างขึ้นและข้างแรม) สภาพดินเป็นดินโคลนปนทราย ดินทราย ดินเลน และทรัพยากรอื่นๆประกอบไปด้วย ภูเขาทะเลและป่าชายเลน ที่เป็นปัจจัยหนุนให้บริเวณหมู่บ้านหัวหินเป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ของสัตว์น้ำหลากหลายชนิดส่งผลทำให้ประชากรประกอบอาชีพประมงเป็นอาชีพหลัก โดยชาวประมงในหมู่บ้านประกอบอาชีพประมงพื้นบ้าน สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการทำประมงนั้นจะใช้เครื่องมือที่หลากหลายขึ้นอยู่กับความซุกซมของสัตว์น้ำในแต่ละฤดูกาลองค์ความรู้และความถนัดของการใช้เครื่องมือ ทุนทรัพย์ในการซื้ออุปกรณ์ทำการประมงของแต่ละบุคคล บางเครื่องมือที่จัดหามาจะใช้งานได้ตลอดปีเช่น อวนปลาทราย อวนปลาทุ ไชปูม้า อวนปู อวนปลากระบอก เครื่องมือบางชนิดทำบางฤดูกาลเช่น อวนกุ้ง อวนปลาเกะรา ไข่ปูน้ำเค็ม เป็นต้น ในการสำรวจพบว่า ประชากรที่ประกอบอาชีพประมงพื้นบ้านเป็นผู้ประกอบการรายขนาดเล็ก ซึ่งใช้เครื่องมือที่ไม่ทันสมัยมากนัก อาศัยความสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ องค์ความรู้และความถนัดที่ได้เรียนรู้มาจากบรรพบุรุษ เป็นอาชีพที่สืบทอดสำหรับผลผลิตที่ชาวประมงของหมู่บ้านหัวหินที่หามาได้ จะนำไปจำหน่ายให้กับพ่อค้าคนกลางในหมู่บ้าน โดยที่ชาวประมงไม่ได้เป็นผู้กำหนดราคาในการซื้อขายผลผลิต ซึ่งจะค้ำประกันว่ามีผลผลิตแล้ว จำเป็นต้องขาย รายได้ที่ได้รับไม่เป็นตัวค้ำประกันเพราะราคาซื้อ-ขายผลผลิตสัตว์น้ำในหมู่บ้านแต่ละชนิดมีราคาคุณภาพราคาเดิมอยู่ตลอดเวลา ไม่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามอุปสงค์และอุปทานหรือกลไกตลาด และชาวประมงพื้นบ้านไม่มีอำนาจต่อรองกับพ่อค้าคนกลางในการแลกเปลี่ยนผลผลิตและสิทธิผลประโยชน์ที่พ่อค้าคนกลางที่ให้กับชาวประมงขึ้นอยู่กับการผูกขาดในการซื้อขายที่มีต่อกัน สำหรับเส้นทางผลผลิตสัตว์น้ำได้นำไปขายให้พ่อค้าคนกลางในท้องถิ่น จะมีการส่งต่อผลผลิตไปยังตลาดใน

ต่างจังหวัด ผลผลิตที่ได้มาไม่ได้จำหน่ายโดยตรงในหมู่บ้านเนื่องจากประชากรในหมู่บ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประมงเกือบทุกครัวเรือน

จากสภาพเศรษฐกิจในยุคปัจจุบัน การประกอบอาชีพประมงพื้นบ้านขนาดเล็กของหมู่บ้านหัวหิน ประสบกับปัญหาด้านต้นทุนในการผลิตเช่น ราคาน้ำมันเชื้อเพลิง ราคาเครื่องมืออุปกรณ์ วัสดุที่ใช้ในการทำประมง โดยเฉพาะอย่างยิ่งราคาน้ำมัน ซึ่งมีมูลค่าต่อหน่วยที่สูงขึ้นและราคาอุปกรณ์ที่มีราคาสูงโดยไม่มี การปรับลดลงตามสภาพการณ์ ส่งผลให้รายได้ของชาวประมงไม่เพียงพอต่อการดำเนินชีวิต นอกจากนี้ชาวประมงในหมู่บ้านยังประสบปัญหาด้านผลผลิตสัตว์น้ำที่ลดลง และสืบเนื่องมาจากการใช้ไฟฟ้าในการจับปลาของเรือประมงขนาดใหญ่ทำให้ชาวประมงพื้นบ้านขนาดเล็กจะทำการประมงได้ผลผลิตน้อยลง เมื่อเปรียบเทียบกับในยุคก่อน